

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Odbor sociálních služeb a sociální práce

Doporučený postup č. 17/2020

**Doporučení pro aplikaci krizového usnesení Vlády ČR
č. 1264 ze dne 30. listopadu 2020 ohledně výjimky ze
zákazu návštěv na základě provedení POC testu na
přítomnost antigenu viru SARS CoV-2**

Určeno pro: Poskytovatele sociálních služeb, kraje a hl. město Prahu

Datum platnosti: 2. 12. 2020

Datum účinnosti: 2. 12. 2020

Vypracoval: Odbor sociálních služeb a sociální práce s využitím podkladů
Ministerstva zdravotnictví a Veřejné zdravotní pojišťovny

Materiál bude průběžně aktualizován a rozšiřován na základě dalších
připravovaných stanovisek

ÚVOD

Doporučený postup je aplikačním postupem pro usnesení vlády České republiky ze dne 30. listopadu 2020 č. 1264, kdy se zakazují návštěvy u všech poskytovatelů sociálních služeb v zařízení domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem a všem odlehčovacím sociálním službám v pobytové formě. U ostatních zařízení se postupuje dle aktuální epidemiologické situace dle pokynů místně příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví (pokyny KHS samozřejmě platí i pro tři výše zmíněné sociální služby). Krizové opatření aktualizuje výjimky ze zákazu návštěv. Dle aktualizovaného usnesení se mimo již známých výjimek přidává možnost návštěvy třetí osoby u klientů v případě, když se podrobí před zahájením návštěvy POC testu na přítomnost antigenu viru SARS CoV-2, a to s negativním výsledkem, přičemž tento požadavek se nevztahuje na osoby, které absolvovaly nejpozději 48 hodin před zahájením návštěvy RT-PCR vyšetření nebo POC test na přítomnost antigenu viru SARS CoV-2 s negativním výsledkem a doloží o tom doklad, a osoby, které v době 90 dnů přede dnem návštěvy prodělaly onemocnění COVID-19 a doloží o tom doklad (originál či ověřenou kopii).

Ke snížení rizika přenosu nemoci COVID-19 při umožnění návštěv je nutné dodržovat doporučená režimová opatření, používat po celou dobu návštěvy osobní ochranné pomůcky dýchacích cest, a to minimálně respirátor třídy FFP2 nebo KN95 bez výdechového ventilu. Testování není potřeba, pokud návštěva je realizována na základě dalších výjimek, a to u nezletilých uživatelů sociálních služeb, uživatelů sociálních služeb s omezenou svéprávností, u uživatelů sociálních služeb se zdravotním postižením, u uživatelů, kde to vyžaduje jejich psychický stav či sociální situace a u uživatelů sociálních služeb v terminálním stádiu nevléčitelného onemocnění

Režim návštěv stále probíhá dle doporučeného postupu č. 14. https://www.mpsv.cz/documents/20142/1443715/Doporu%C4%8Den%C3%BD+postup+14_20_aktualizace.pdf. Poskytovatel sociálních služeb má zveřejněné informace o způsobu realizace návštěv (min. na webových stránkách) a zároveň s tím seznámil klienty.

Materiál vznikl i na základě konzultací s Ministerstvem zdravotnictví a dalšími sociálními partnery. Postup se bude průběžně aktualizovat dle připomínek a doplňovat o nejčastější dotazy.

TESTOVÁNÍ TŘETÍCH OSOB A POVINNOST NOŠENÍ RESPIRÁTORŮ

Zákaz návštěv se nově nevztahuje na:

- osoby, které se před zahájením návštěvy se podrobí POC testu, a to s negativním výsledkem,
- osoby, které absolvovaly nejpozději 48 hodin před zahájením návštěvy RT-PCR vyšetření nebo POC test na přítomnost antigenu viru SARS CoV-2 s negativním výsledkem a doloží o tom doklad,
- na osoby, které v době 90 dnů přede dnem návštěvy prodělaly onemocnění COVID-19 a doloží o tom doklad.

POC test na přítomnost antigenu, případně RT-PCR vyšetření, je možné si nechat udělat na odběrových místech (např. pro plošné testování), u dalších poskytovatelů zdravotních služeb, včetně laboratoří, a u poskytovatelů sociálních služeb vyjmenovaných v příslušném opatření. Pokud poskytovatel sociálních služeb nemá zdravotnický personál, tak nemůže realizovat point of care (POC) test. Proto poskytovatel vytvoří a zveřejní k dispozici materiál, kterým např. na webu informuje o nejbližších odběrových místech. Toto platí i v případě, že poskytovatel zaměstnává zdravotní personál, ale ten zrovna není k dispozici, protože zajišťuje péči o klienty a není možné vymezit v týdnu časový prostor pro POC testování. Poskytovatel sociálních služeb nemá povinnost toto testování zajistit svými zaměstnanci. Poskytovatel u vchodu do zařízení má jasně označené místo, kde třetí osoby, které jdou na návštěvu, odevzdávají doklad, kde prokazují skutečnost dle odrážky 2 a 3 výše.

Pokud se poskytovatel sociálních služeb (domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, odlehčovací služba v pobytové formě) rozhodne realizovat POC testování pro třetí osoby, tak je nutné dodržovat následující:

- POC testování provádí zdravotnický personál, respektive všeobecná sestra, případně nasmlouvaná zdravotní služba dle občanského zákoníku,
- Antigenní test má citlivost min. 90 % a specifitu 97 %,
- Poskytovatel může omezovat návštěvy, tj. stanovit předem dny a časový rámec, ve kterém může k návštěvám dojít, a to dle svých personálních a technických možností
- Návštěvy u Covid+ klientů, kteří jsou v izolaci, jsou zakázány
- Optimální je, aby se návštěva předem nahlásila a tím by poskytovatel mohl efektivněji nakládat s časem potřebného personálu pro zajištění vlastního setkání, včetně POC testování.

K otázce, jestli všeobecná zdravotní sestra může provádět v rámci sociálních služeb antigenní testování uvádíme stanovisko Ministerstva zdravotnictví ze dne 2. 12. 2020, které sděluje, *„že je třeba zcela od sebe odlišit dva pohledy na práci zdravotnických pracovníků. Tím prvním jsou zdravotnická povolání, podmínky pro jejich výkon a činnosti, ke kterým jsou zdravotničtí pracovníci oprávněni. V tomto světě žádná odbornost 913 neexistuje. Známe všeobecné sestry a činnosti, které mohou vykonávat podle § 5 zákona č. 96/2004 Sb., resp. blíže rozpracováno v § 4 vyhlášky č. 55/2011 Sb. Vzhledem k těmto ustanovením mohou všeobecné sestry provádět vyšetřování za pomoci antigenních testů. Odbornost 913 je jiný pohled. Je to pohled světa plateb za zdravotní péči z veřejného zdravotního pojištění. Vzhledem k tomu, že v daném případě se nejedná o zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění, je tento pohled zcela irelevantní.“*

ZPĚTNÁ REFUNDACE NÁKLADŮ NA TEST A VÝKON

Úhrada za POC testování bude řešena dotačním titulem MPSV, tudíž pro třetí osoby je testování bezplatné, pokud bude prováděno u poskytovatele sociálních služeb. Ministerstvo práce a sociálních věcí připravuje dotační titul, který je určen k proplácení nákupu antigenních testů a režie, kdy stanovuje **maximální částku antigenního testu ve výši 150 Kč + DPH a režie (výkon) ve výši 206 Kč na osobu.**

Dotační titul bude postaven na zpětné refundaci jednotkových nákladů, tj. sociální služba zašle MPSV pouze soupis vykonaných testů a výkonů, pro zpětnou kontrolu budou sloužit níže uvedená čestná prohlášení. Předpokládané datum vyhlášení dotačního řízení je prosinec 2020/leden 2020. MPSV pak proplatí náklady zpětně. Náklady budou propláceny pouze za období platnosti nouzového stavu a usnesení vlády. Poskytovatel sociálních služeb může využít k testování i testy, které obdržel od Veřejné zdravotní pojišťovny skrze distributora Avenir, nebo může zakoupit testy běžně na trhu dle svých možností a potřeb. Jelikož zpětná úhrada bude učiněna na základě výše uvedených jednotkových nákladů, nelze zpětně refundovat vyšší/nížší částku za zakoupený test či výkon. Pro uznatelnost dotace, pokud nebudou použity testy poskytnuté Veřejnou zdravotní pojišťovnou, je nutné dodržet základní minimální parametry testu, tj. citlivost min. 90 % a specifita 97 %. Pro uznatelnost dotace není rozhodující, zda test provedl kmenový zaměstnanec (všeobecná zdravotní sestra) nebo externí zaměstnanec (všeobecná zdravotní sestra) např. na základě dohody o provedení práce nebo jiných obdobných pracovně-právních vztahů nebo nasmlouvaná zdravotní služba dle občanského zákoníku. Použité testy pro návštěvy, které byly získané od Veřejné zdravotní pojišťovny, bude pojišťovna požadovat zpětně proplatit. Finanční prostředky získané od MPSV budou sloužit na tuto úhradu. Poskytovatel tak požádá o dotaci MPSV a pak bude zpětně hradit náklad na pořízený test Veřejné zdravotní pojišťovně. Pokud poskytovatel sociálních služeb získal POC antigenní testy bezplatně např. darem (vyjma Veřejné zdravotní pojišťovny) nebo je pořídil z jiných veřejných prostředků, nebude možné uplatnit v dotaci částku na zpětné proplácení testu, ale pouze na realizovaný výkon.

Z hlediska administrativní náročnosti vyúčtování Všeobecné zdravotní pojišťovně a následných kroků, MPSV doporučuje pořízení testů, které jsou dostupné běžně na trhu.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Součástí realizace POC testování bude podepsání čestného prohlášení ze strany třetí osoby. Dokument si vytvoří poskytovatel. Minimální obsah tohoto dokumentu je:

- Jméno a příjmení třetí osoby (návštěvy)
- Rodné číslo (návštěvy)
- Trvalé bydliště (návštěvy)
- Kontaktní údaje (návštěvy)
- Souhlas s provedením testu (návštěvy)
- Výsledek testu a informace o výsledku testu, kdy výsledek negativní umožní návštěvu realizovat a pozitivní návštěvu nerealizovat
- Informace o tom, jestli použitý test byl z distribuce Avenier, a. s.
- Jméno a příjmení uživatele sociálních služeb ke kterému jde třetí osoba na návštěvu
- Souhlas se zpracováním osobních údajů
- Informace o důvodu evidence a archivace čestného prohlášení
- Doporučení návštěvy/kontaktování praktického lékaře v případě pozitivního výsledku při POC testování.

Toto čestné prohlášení slouží pro případnou kontrolu oprávněnosti výjimky ze zákazu návštěv a pro případnou finanční kontrolu čerpání dotace z příslušného dotačního titulu. Poskytovatelé sociálních služeb nemají povinnost výsledky provedených testů u návštěv zapisovat do ISIN, resp. eŽádanky.

MOŽNOST VYUŽITÍ POC TESTŮ VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY

K dotazu, zda lze ze strany Poskytovatelů sociálních služeb pro testování návštěv využít testy, které jim byly distribuovány společností Avenier, a.s., coby smluvním distributorem zdravotních pojišťoven a následně pak při vyúčtování tyto testy uhradit příslušným zdravotním pojišťovnám MPSV obdrželo dne 2. 12. 2020 **stanovisko ze strany Všeobecné zdravotní pojišťovny**. Toto stanovisko sděluje, že *POC antigenní Testy dodané prostřednictvím smluvního distributora Zdravotních pojišťoven byly dodány za účelem naplnění pověření zdravotních pojišťoven, jakož i dalších povinných subjektů – adresátů Mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví č.j. MZDR 47828/2020-3MIN/KAN, č.j. MZDR 47828/2020- 2/MIN/KAN, č.j. MZDR 47828/2020-4/MIN/KAN a č.j. MZDR 47828/2020-5/MIN/KAN k zajištění testování u pojištěnců. A z toho vyplývá, že pokud bude ze strany poskytovatele nahrazena zdravotním pojišťovnám finanční náhrada vzniklá užitím dotyčného POC antigenního testu na jiné než dodané účely, tedy preventivní testování klientů a zaměstnanců lze takový postup provést. Cena 1 kusu testu dodaného Zdravotními pojišťovnami poskytovatelům prostřednictvím smluvního distributora (Avenier a.s.) pro výpočet takto vzniklé náhrady činí 145, 20 Kč vč. DPH. Pro úplnost uvádíme, že ze strany VZP ČR samozřejmě v tomto případě, kdy by test byl užit za jiným účelem, než je preventivní testování klientů a zaměstnanců poskytnuta nebude úhrada za provedení výkonu testování.*

Součástí realizace návštěv je i povinnost používání po dobu návštěv osobní ochranné pomůcky dýchacích cest, a to minimálně respirátor třídy FFP2 nebo KN95 bez výdechového ventilu. Tyto pomůcky si může třetí osoba (návštěva) přinést anebo poskytovatel může tento prostředek poskytnout. Nelze využít respirátor, který zařízení obdrželo za účelem ochrany zaměstnanců a klientů od státu bezplatně. S touto informací musí být klient a veřejnost prokazatelně seznámeni.

Pro realizaci návštěv je nutné řídit se stále platným MO MZDR 16214/2020-5/MIN/KAN. Odkaz: https://www.fulsoft.cz/33/mzdr-16214-2020-5-min-kan-mimoradne-opatreni-omezeni-provozu-zdravotnickych-zarizeni-luzkove-pece-a-zarizeni-socialnich-sluzeb-s-ucinnosti-od-4-7-2020-do-odvolani-uniqueidgOkE4NvrWuObyfYyCQ7y0QMkzVwHRZ8bf3IIXS_TvYo/